

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS KI SEITZEI • MAAMAR 5

ולא אבה הוי' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפוך...

“But Havayah your G-d was
not willing to listen to Bilam”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/ki-seitzei/5/

1 ולא אבה הוי' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כו'.

“But Havayah your G-d was not willing to listen to Bilam, and Havayah your G-d turned the curse into a blessing for you,” etc.

להבין מהו הפלא הגדול ועצום מה שלא אבה לשמוע בקול איש בליעל כבלעם הרשע וגם מהו ויהפוך ה' את הקללה לברכה מאחר שלא שמע אל בלעם כלל.

[We need] to understand: what is the great and tremendous wonder in His not being willing to listen to the voice of a base man such as the wicked Bilam? And also, what is [the meaning of] “Havayah turned the curse into a blessing,” since He did not listen to Bilam at all?

הענין הוא שיש מקטרגים שמקטרגים על ישראל שלכך נוטלין שופר בר"ה [בראש השנה] לערבב הקטגור והוא שמחפש אחר עוונות בני ישראל ומדקדק אחריהם ללמד עליהם חובה

The matter is that there are accusers who accuse Israel, which is why the shofar is taken up on Rosh HaShanah, to confound the accuser; and he is the one who searches out the sins of the Children of Israel and scrutinizes them, to argue for their guilt.

וזהו נקי בחי' בלעם שכך היה דרכו של בלעם ג"כ שהיה מחפש ג"כ למצוא מקום עון לישראל ראש הפעור הנשקפה ע"פ הישימון וישת אל המדבר פניו מקומות שהיו עתידים שם ישראל לחטוא כו'

And this is called the level of Bilam, for such was also Bilam's way: he too searched to find a place of sin for Israel, “the top of Peor, which looks out over the wasteland,” and “he set his face toward the wilderness,” places where Israel were destined to sin, etc.

וזהו השבח ששיבח הכתוב כי אע"פ [אף על פי] שבא בטענה אעפ"כ [אף על פי כן] ולא אבה הוי' אלהיך לשמוע ופי' שלא אבה לשמוע אל דבריו כלל

And this is the praise that the verse offers: that although he came with a claim, nevertheless “Havayah your G-d was not willing to listen.” And the meaning is that He was not willing to listen to his words at all;

ולא שיש להשיב על דבריו תשובה נצחת מטעם ודעת המושג ומובן רק שאין מקבלין ושומעין את דבריו כלל בלי טעם ודעת.

not that there is a conclusive answer to give in reply to his words, from reason and knowledge that can be grasped and understood, but only that his words are not received or listened to at all, without reason and knowledge.

2 וכי"כ [וכמו כן] למה ביאר הכתוב ולא אבה הוי' אלהיך כי הוי' הוא אלהיך ממש שבכל נפש מישראל יש בחי' והארה משם הוי' וכמ"ש

And so too, [this is] why the verse spelled out, "But Havayah your G-d was not willing": because Havayah is truly your G-d. For in every soul of Israel there is an aspect and a radiance of the Name Havayah, and as it is written,

כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו שהם חלק והארה משם הוי' ממש [ועמ"ש מזה בד"ה ראה אנכי].

"For Havayah's portion is His people; Jacob is the lot of His inheritance": that they are a portion and a radiance of the very Name Havayah. [And see what is written about this in the discourse beginning "See, I set before you."]

3 וביאר ענין זה הוא כי הנה בכל נפש מישראל יש בחי' אהבה הטבעית המיוסדת ומוטבעת בטבע נפשו האלהית

And the explanation of this matter is that in every soul of Israel there is the level of the natural love, founded and implanted in the nature of his G-dly soul:

שלא להיות נפרד מיחודו ואחדותו ית' ואין אדם עובר עבירה אא"כ [אלא אם כן] נכנס בו רוח שטות המטעה אותו לומר שאף על פי כן עודנו ביהדותו כו'

not to be separated from His unity and oneness, may He be blessed. And a person does not commit a sin unless a spirit of folly enters him, which misleads him into saying that even so he is still within his Judaism, etc.

אבל ליפרד מיחודו ית' הרי אפי' קל שבקלים מוסר נפשו על ק"ה [קידוש השם] כו' מחמת טבע נפשו נר ה' נשמת אדם כנר הדולק שהשלהבת עולה מאליה כו'

But to be separated from His unity, may He be blessed: even the most unworthy of the unworthy gives up his life for the sanctification of G-d's Name, etc., because of the nature of his soul, "The lamp of Havayah is the soul of man," like a burning lamp, whose flame rises of itself, etc.,

כלי טעם ודעת אלא שהיא מסותרת ומכוסה בלבוש שק הוא הגוף הגשמי וממנו בא הרוח שטות כו' without reason and knowledge; except that it is hidden and covered by a garment of sackcloth, which is the physical body, and from it comes the spirit of folly, etc.

אבל כשמעורר את האהבה עד שתחפץ לצאת מלבושיה הרי הוא בא לידי יראת חטא שלא לעבור אפי' [אפילו] על דבר קל של ד"ס כי חמורים ד"ס יותר מד"ת [מדברי תורה] שלכן נקראו סופרים כי

But when he arouses the love, until it desires to go out of its garments, then he comes to the fear of sin: not to transgress even a light matter of the words of the Scribes (divrei sofrim), for the words of the Scribes are more stringent than the words of Torah; which is why they are called Sofrim, for

הנה יש בחי' סופר וספר וספור ספר הוא בחי' תשב"כ [תורה שבכתב] וסופר הוא העושה את הספר היא בחי' תשבע"פ [תורה שבעל פה] א"ח [אשת חיל] עטרת בעלה כו'

there are the levels of softer (scribe), sefer (book) and sippur (telling). The sefer is the level of the Written Torah, and the softer is the one who makes the sefer, which is the level of the Oral Torah: "A woman of valor is the crown of her husband," etc.

[ועמ"ש מזה בד"ה ושאתם מים בששון ובד"ה שחורה אני ונאווה] ובחי' אהבה זו הוא בחי' קוצו של יו"ד של שם הוי'

[And see what is written about this in the discourse beginning "You shall draw water with joy" and in the discourse beginning "I am black, yet comely."] And this level of love is the level of the tip of the yud of the Name Havayah;

כי הקוץ שעל היו"ד פונה למעלה ורומז שהוא נמשך למעלה לא"ס ב"ה שהוא למעלה מגדר ההשגה ולית מחשבה תפיסא ביה וכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיב כי אני ה' לא שניתי כו'

for the tip atop the yud points upward, and alludes to its being drawn upward, to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who is above the bounds of comprehension, and "no thought can grasp Him," and "all before Him is accounted as nothing"; "For I, Havayah, have not changed," etc.

וכך הוא ענין אהבה זו שהיא בלי טעם ודעת היא מצד השראת אור א"ס ב"ה ממש המלוכש בחכמה שמחיה את הנפש שהיא למעלה מגדר ההשגה כו'

And such is the matter of this love, which is without reason and knowledge: it stems from the indwelling of the very Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which is clothed in the Chochmah (wisdom) that gives life to the soul, which is above the bounds of comprehension, etc.

ולכן היא כשלהבת העולה מאליה ומעצמה כו' רק לפי שהיא מסותרת צריך האדם לעוררה ובאתעדל"ת [ובאתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] להיות ג"כ ולא אבה לשמוע מבחי'

Therefore it is like a flame that rises of itself and on its own, etc.; but because it is hidden, a person must arouse it. And through an arousal from below (isarusa dilesata) there is an arousal from above (isarusa dile'eila), so that there is also "He was not willing to listen," from the level

שהיא למעלה מן הטעם והדעת [ועיין בשע"ק [בשערי קדושה] להרח"ו [להרבי חיים ויטאל] ח"ג [חלק ג'] שער א' כי קוצו של יו"ד כו' ע"ש וע"ש שער ב' ויחידה כו']:

that is above reason and knowledge. [And see Sha'arei Kedushah by Rabbi Chaim Vital, Part III, Gate 1: "for the tip of the yud," etc.; see there. And see there, Gate 2: "and Yechidah," etc.]

4 ב וביאור ענין היו"ד של שם הוי' איך הוא בנפש הנה היו"ד הוא בחי' חכמה כח מ"ה [מה] שהיא בחי' הצמצום שאינה אלא בחי' נקודה כו'

2. And the explanation of the matter of the yud of the Name Havayah, how it is in the soul: the yud is the level of Chochmah (wisdom), ko'ach mah (the potential of "what"), which is the level of the tzimtzum (contraction), for it is only the level of a point, etc.

והענין כי הנה נודע שלהיות התהוות בחי' חכמה שהיא ראשית גילוי ההשתלשלות מאור א"ס ב"ה

The matter is this. It is known that the coming into being of the level of Chochmah, which is the beginning of the revelation of the chain of descending worlds (hishtalshelus), from the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He,

שהוא למעלה מעלה מבחי' וגדר ההשתלשלות הוא ע"י כמה צמצומים וירידת האור בהעלם אחר העלם עד שירדה ונמשכה הארה מועטת ומצומצמת

which is far, far above the level and bounds of the chain of descent, is through many contractions and the descent of the light in concealment after concealment, until there descended and was drawn forth a radiance that is slight and contracted

מאד כדמיון הארה היוצאת דרך שערות הראש שצומחין ויונקין מן המוחין שבראש דרך הגולגלתא החופפת על המוחין שמעלמת ומסותרת את המוחין עצמן שלא יהיו בגילוי

exceedingly, like the radiance that comes out through the hairs of the head, which grow and draw nourishment from the brain in the head through the skull that overarches the brain, which conceals and hides the brain itself so that it should not be revealed,

כדי שעי"ז תצמחנה השערות מעצם הגולגלתא החופף ומכסה על המוחין והארה ההיא היא מצומצמת מאד עד שאין לה ערך ויחוס עם הארת המוחין עצמן כמו שאין ערך ויחוס לשערות עם המוחין

so that, through this, the hairs may grow from the bone of the skull that overarches and covers the brain. And that radiance is exceedingly contracted, to the point that it has no comparison or relation to the radiance of the brain itself, just as the hairs have no comparison or relation to the brain;

שהרי אפילו אם מגלחין את השערות לא ירגיש כאב במוחין כלל כך ככל המשל הזה ויותר מזה לאין קץ הוא ענין התהוות החכמה מלמעלה מן החכמה מאור א"ס ב"ה

for even if the hairs are shaved off, no pain at all is felt in the brain. So, entirely like this analogy, and endlessly more so, is the matter of the coming into being of Chochmah from what is above Chochmah, from the Infinite Light, blessed be He,

שהוא רם ונשא כו' יותר מהתהוות המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] מן החב"ד [החכמה בינה ודעת] שעצמיות החב"ד [החכמה בינה ודעת] הן מלוכשות במדות

which is high and exalted, etc., more so than [in] the coming into being of the emotive attributes (middos), love and awe, from Chochmah, Binah (understanding) and Daas (knowledge), for the very essence of Chochmah, Binah and Daas is clothed in the emotive attributes.

אבל התהוות החכמה מאור א"ס ב"ה אין עצמיות אור א"ס ב"ה מלוכש בה אלא הארה מועטת ומצומצמת מן ההעלם

But in the coming into being of Chochmah from the Infinite Light, blessed be He, the essence of the Infinite Light, blessed be He, is not clothed in it; only a slight and contracted radiance, from the concealment,

דהיינו לאחר ההעלם וההסתר עצמיות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה וכמ"ש ישן חשך סתרו שמסתתר בכח"חשך והעלם להיות גילוי ההארה בכח"י חכמה ראשית גילוי ההשתלשלות וזהו ה' מלך גאות לבש כו'

that is, after the concealment and hiding of the essence of the Infinite Light, blessed be He. As it is written, "He made darkness His hiding place": He hides Himself in the level of darkness and concealment, so that there may be a revelation of the radiance in the level of Chochmah, the beginning of the revelation of the chain of descent. And this is [the meaning of] "Havayah reigns; He is clothed in majesty," etc.,

אף תכון תבל כו' שכדי להיות תכון תבל הוצרך להתלבש אור א"ס ב"ה בבחי' לבוש וכסוי שלא יאיר ויתגלה כמו שהוא אלא בבחי' צמצום כו'

“the world, too, is firmly established,” etc.: in order that “the world be firmly established,” the Infinite Light, blessed be He, had to clothe itself in the level of a garment and covering, so that it would not shine and be revealed as it is, but only in the level of tzimtzum, etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] בראשית ברא אלקים כו' בראשית בגילוי בחי' ראשית הגילוי היא בחי' חכמה ברא אלקים במדת הצמצום וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בתחלה עלה במחשבה לברא במדה"ד [במדת הדין] כו'

And this is [the meaning of] what is written, “In the beginning Elokim created,” etc.: “Bereshis,” with the revelation of the level of the beginning of revelation, which is the level of Chochmah; “Elokim created,” with the attribute of tzimtzum. And as our Sages, of blessed memory, said, “At first it arose in [His] thought to create [it] with the attribute of judgment,” etc.

כי היא הארה מצומצמת כדי להיות ראשית הגילוי בהשתלשלות העולמות כי החכמה ראשית גילוי ההשגה וההבנה באור א"ס ב"ה המתגלה בבחי' בינה

For it is a contracted radiance, so that it may be the beginning of revelation in the chain of descent of the worlds; for Chochmah is the beginning of the revelation of the comprehension and understanding of the Infinite Light, blessed be He, which is revealed in the level of Binah,

שהיא ה' עילאה בחי' התפשטות אורך ורוחב כו' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע כו' אלא שבחכמה ההשגה ההיא בבחי' העלם שאינה מאירה ומתגלה

which is the upper hei, the level of expansion, in length and breadth, etc., of the light that fills all worlds (memalei kol almin) and the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), etc. Except that in Chochmah that comprehension is in a state of concealment, for it does not shine and become revealed

אלא כברק המבריק במוח שכלו של אדם עד"מ ובלתי צמצום אור א"ס ב"ה והתלבשותו בבחינת חכמה לא היה יכול להיות התפשטות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע שהיו העולמות בטלים במציאות לגמרי והיו אין ואפס ממש

except like lightning that flashes in the mind of a person's intellect, by way of analogy. And without the tzimtzum of the Infinite Light, blessed be He, and its being clothed in the level of Chochmah, there could not have been the expansion of the level of the light that fills all worlds and the light that encompasses all worlds; for the worlds would have been utterly nullified out of existence, and would have been truly nothing and naught.

כי גם עכשיו אחר שנבראו העולמות הרי קמ"י [קמיה] כולא כלא אלא שהוא כלא בכ"ף הדמיון ולא לא ממש ואף גם זאת אינו אלא קמ"י [קמיה] ולא לגבי הנבראים.

For even now, after the worlds have been created, "before Him all is as nothing"; but it is "as nothing" (kelo), with the kaf of comparison, and not actually "nothing" (lo); and even this is only before Him, and not in relation to the created beings.

אבל אם היה אור א"ס ב"ה מתגלה כמו שהוא היו בטלים ממש והיו אין ולא ממש

But if the Infinite Light, blessed be He, were revealed as it is, they would be truly nullified, and would be nothing (ayin) and actually "nothing" (lo).

ולכן אמרו"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בשעה שקטרגו המלאכים ואמרו מה אנוש כו' הושיט אצבעו הקטנה ב יניהן ושרפן פי' שהושיט והמשיך גילוי עצמותו ית' יותר מכדי מדה ושיעור המצומצם בהשגת המלאכים מעט מזעיר בחי' אצבעו הקטנה

Therefore our Sages, of blessed memory, said that when the angels accused and said, "What is man," etc., "He stretched out His little finger among them and burned them." The meaning is that He extended and drew forth a revelation of His essence, may He be blessed, beyond the contracted measure and limit of the angels' comprehension: a tiny bit, the level of "His little finger"

(וע' בפרדס בתחלתו בשם ספר יצירה עשר ספירות בלי מה מספר עשר אצבעות כו' ובזח"ב [ובזהר חלק ב'] ר"פ יתרו)

(And see Pardes at its beginning, citing Sefer Yetzirah: "Ten Sefiros without 'what' (beli mah), the number of the ten fingers," etc.; and Zohar, Part II, at the beginning of Parshas Yisro.)

ואזי ושרפן שנשרפו ונתבטלו במציאות לגמרי והיו כלא היו רק הצמצום הוא הגורם התהוות העולמות.

And then “and burned them”: they were burned and utterly nullified out of existence, and were as though they had never been. It is only the tzimtzum that brings about the coming into being of the worlds.

והנה תחלת בריאת העולמות היה מפני כי חפץ חסד הוא אך מה שבטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית מחדש בבחי' יש מבחי' חכמה וצמצום בכל יום

Now, the beginning of the creation of the worlds was because “He desires kindness.” But [the fact] that “in His goodness He renews each day, continually, the work of Creation,” renewing [it] as existence (yesh) from the level of Chochmah and tzimtzum each day,

כי בכל יום מתחדשת הארה אחרת [וגם בכל שעה מתחדש צירוף שם הוי' כו'] באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מילתא וצ"ל צמצום והעלם זה גם באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] והוא להיות בחי' בטל רצונך כו'

since each day a different radiance is renewed [and also each hour a combination of the Name Havayah is renewed, etc.], depends on the arousal from below (isarusa dilesata). And this tzimtzum and concealment must also be in the arousal from below: namely, to be the level of “Nullify your will,” etc.;

דהיינו לצמצם ולכבוש את כל רצונותיו אשר לא לה' המה הן במחשבה רבות מחשבות בלב איש that is, to contract and subdue all his desires that are not for G-d: whether in thought, “Many are the thoughts in a man's heart,

ועצת ה' היא תקום והן בדבור שלא להיו' [להיות] דבורו ורוח פיו כרצונו והן כמעש' עוצם עיניו מראות ברע ולא תתורו אחרי לבבכם כו'

but the counsel of Havayah, it shall stand”; or in speech, that his speech and the breath of his mouth not be as he wishes; or in action, “he shuts his eyes from seeing evil,” and “you shall not stray after your heart,” etc.;

בין באיסור בין בהיתר כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] קדש א"ע [את עצמו] במותר לך והוא בכל שיעור קומה של אדם להשליך נפשו ורצונו מנגד כו'

whether in what is forbidden or in what is permitted, as our Sages, of blessed memory, said, "Sanctify yourself in what is permitted to you." And this is in the entire stature of a person: to cast aside his soul and his will, etc.

וביטול זה הוא בבחי' חכמה כי בחכמה אתברירו לברר הטוב מהרע ולבטל רצון הרע מפני הטוב בכח החכמה שבנפש

And this self-nullification (bittul) is in the level of Chochmah, for "through Chochmah they were refined": to sift the good from the evil and to nullify the will for evil before the good, by the power of the Chochmah in the soul.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] קדש א"ע [את עצמו] כו' כי קדש הוא בחכמה כמו קדש לי כל בכור כו'.

Therefore our Sages, of blessed memory, said, "Sanctify yourself," etc.; for kodesh (holiness) is in Chochmah, as in "Sanctify to Me every firstborn," etc.

5 וע"י בחי' ביטול זה שבאתעדל"ת [שבאתערותא דלתתא] שמבטל ומסלק א"ע [את עצמו] ורצונו ליבטל אליו ית' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] להיות ביטול וסילוק עצמיות אור א"ס ב"ה שלא יאיר ויתגלה

And through this level of self-nullification (bittul) in the arousal from below (isarusa dilesata), in which he nullifies and removes himself and his will so as to be nullified to Him, may He be blessed, there is an arousal from above (isarusa dile'eila): that there be a nullification and withdrawal of the essence of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, so that it does not shine and become revealed

אלא בבחי' צמצום בהעלם אחר העלם בבחינת ישת חשך סתרו חשך ולא אור ויהי' [ויהיה] גילוי בחי' יו"ד שהיא חכמה כו' ע"י בחי' יו"ד חכמה שבנפש:

except in the level of tzimtzum (contraction), in concealment after concealment, in the mode of "He made darkness His hiding place," darkness and not light. And there will be a revelation of the level of the yud, which is Chochmah (wisdom), etc., through the level of the yud, the Chochmah, that is in the soul.

6 ג וענין ההי של שם הוי' שבנפש הוא כי הנה ה' ראשונה היא בחי' בינה עילאה בחי' התפשטות ההי באורך ורוחב ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע מן צמצום הנקודה כו'

3. And the matter of the hei of the Name Havayah in the soul is this: the first hei is the level of supernal Binah (understanding), the level of the expansion of the hei, in length and breadth, of the light that fills all worlds (memalei kol almin) and the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), from the tzimtzum (contraction) of the point, etc.

ובנפש הוא התפשטות והתרחבות ההשגה מן ברק המבריק במוח שהיא בחי' נקודה כו' להיות מרחיב דעתו ובינתו בגדולת א"ס ב"ה איך שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע בהארה אחת מצומצמת כו'.

And in the soul it is the expansion and broadening of comprehension from the lightning that flashes in the brain, which is the level of a point, etc.: that he broaden his knowledge and understanding in the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, how He fills all worlds and encompasses all worlds with one contracted radiance, etc.

7 ועי"ז יהיה ג"כ ההתפשטות וההתגלות בלב והתלהבות והתלהטות רשפי אש האהבה וכן שמחת הנפש בה' עושה הוא ע"י התרחבות

And through this there will also be the expansion and revelation in the heart, and the flaming and blazing of the fiery flashes of love; and likewise the soul's joy in G-d, its Maker, comes through the broadening

ההתכוננות בלב אם הבנים שמחה ואתעדל"ת [ואתערותא דלתתא] לגילוי בחי' ה' זו היא בחי' תשובה עילאה ממטה למעלה [וזהו תשובה תשוב ה'] ויצעקו אל ה' בצר להם

of contemplation in the heart: "a joyful mother of children." And the arousal from below (isarusa dilesata) for the revelation of this level of hei is the level of the higher teshuvah (return), from below upward [and this is "teshuvah": tashuv hei, "the hei shall return"]: "and they cried out to Havayah in their distress,"

כי הירידה מאור פניו ית' הוא בבחי' צר בבחי' הארה מועטת ומצומצמת וכפרט אם ישים אשם נפשו מכל מעשיו דבוריו ומחשבותיו אשר לא לה'

for the descent from the light of His countenance, may He be blessed, is in the level of "distress" (tzar, narrowness), in the level of a slight and contracted radiance; and especially if he holds his soul guilty for all his deeds, words and thoughts which are not for G-d,

המה אשר בהבל בא ובחשך ילך ואי לזאת ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף לדבקה בו ית' ממש ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח כו'.

he who “came in vanity and goes in darkness.” And therefore “he sets his heart toward Him; his spirit and his soul he gathers to Him,” to cleave to Him, may He be blessed, truly; and “spirit brings spirit and draws spirit,” etc.

8 ועדי' סובב הולך כל ענין התפלה להתבונן בירידת והשתלשלות אור א"ס ב"ה בהארה מועטת ומצומצמת בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע עד שיהללו את שם ה' כו' בחי' שם בלבד וישתבח שמך לעד כו'

In the same way, the whole matter of prayer revolves around this: to contemplate the descent of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, and its chain of descent (hishtalshelus), in a slight and contracted radiance, the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin) and the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), until “they praise the Name of Havayah,” etc., the level of a name alone, and “May Your Name be praised forever,” etc.;

בכדי שעי"י יבא לקיום ואהבת בק"ש [בקריאת שמע] את הוי' אלהיך ממש להיות גילוי אור א"ס ב"ה ממש ואותה אנו מבקשים שיהי' [שיהיה] בבחי' גילוי ההתפשטות באורך ורוחב בלב ונפש

so that through this he will come to fulfill, in the Shema, “You shall love Havayah your G-d,” truly: that there be a revelation of the very Infinite Light, blessed be He. And this is what we ask for: that it be in the level of a revealed expansion, in length and breadth, in the heart and soul.

וזהו והחזירנו בתשובה שלימה לפניך פי' להיות המשכת פניך פנימיותך דהיינו בחי' אור א"ס ב"ה ממש וכמ"ש יאר ה' פניו כו'.

And this is [the meaning of] “Bring us back in complete teshuvah (return) before You (lefanecha)”: the meaning is that there be a drawing-down of “Your face” (panecha), Your inner dimension (pnimiyus), that is, the level of the very Infinite Light, blessed be He; as it is written, “May Havayah make His face shine,” etc.

9 וענין הוי"ה בנפש הוא להיות גילוי ההמשכה בתורה ומצות בקיום המעשה בפו"מ [בפועל ממש] כי התורה היא בחי' וי"ו קול קורא במדבר פנו דרך ה'

And the matter of the vav and the [final] hei in the soul is that there be a revelation of the drawing-down in Torah and mitzvos, in the fulfillment of the deed in actual practice. For the Torah is the level of the vav: “A voice calls in the wilderness: Clear the way of Havayah,”

להיות המשכת קול התורה קורא דרך ה' וגילוי אורו ית' אפי' [אפילו] בבחי' מדבר שהוא העוה"ז שיהי' [שיהיה] בו כן בקדש חזיתך המשכת קודש עליון [ועמ"ש בד"ה]

that there be a drawing-down of the voice of the Torah, calling “the way of Havayah,” and a revelation of His light, may He be blessed, even in the level of “wilderness,” which is this world: that in it there be “So have I beheld You in holiness,” a drawing-down of supernal holiness. [And see what is written in the discourse beginning

כי תשמע בקול פ' ראה] והמשכה זו היינו בה' תתאה היא בחי' המעשה והיה מעשה הצדקה מעשה דייקא וצדקה היא כללות המצות כי

“When you hearken to the voice,” Parshas Re’eh.] And this drawing-down is in the lower hei, which is the level of action: “And the deed of charity (tzedakah) shall be,” “deed” specifically. And charity is the general and collective expression (klalus) of the mitzvos; for

כמו שצדקה הוא להחיות רוח שפלים כו' כך כללות המצות הן להיות המשכת חיות ואור א"ס ב"ה למטה בעולם השפל הגשמי ונגלה כבוד ה' למטה כו'

just as charity is “to revive the spirit of the lowly,” etc., so the mitzvos, in their general and collective expression, are for drawing down life-force and the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, below, into the lowly physical world, “and the glory of Havayah shall be revealed” below, etc.

והוא בחי' ה' כי צדק מלאה ימינך שנק' צדק בלא ה' וכשמלאה ימינך התפשטות והמשכות החסד

And this is the level of the hei; for “Your right hand is full of tzedek (righteousness)”: it is called tzedek, without a hei; and when “Your right hand is full,” [that is,] the expansion and drawings-down of Chesed (kindness),

אזי הוא נק' בתוספת ה' צדקה (וע' בזהר פ' בחקתי דק"ג ע"ב ובפ"י הרמ"י [הרב משה זכות] שם ובאדר"י [ובאדרא זוטא] דרצ"א סע"ב [סוף עמוד ב] ודרצ"ב ע"א). והנה גילוי זה שבבחי' המעשה הוא ע"י בחי' הוי"ו שהוא ענין ההמשכה כו':

then, with the addition of a hei, it is called tzedakah. (And see the Zohar, Parshas Bechukosai, folio 113b, and the commentary of the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) there; and the Idra Zuta, folio 291, end of side b, and folio 292a.) Now, this revelation in the level of action comes through the level of the vav, which is the matter of drawing down, etc.

10 ד אך הנה כ"ז [כל זה] הוא ענין בחי' הוי"ה שבנפש האלקית שיש לה בחי' התלכשות בגוף ונפש הבהמית אבל יש בחי' הוי' הנמשך מלמעלה וזהו כי אהבך ה' אלקיך.

4. However, all this is the matter of the level of Havayah in the G-dly soul, which is clothed in the body and the animal soul. But there is a level of Havayah that is drawn from above; and this is [the meaning of] "because Havayah your G-d loved you."

פי' אהבך לשון פועל יוצא שהוא הממשיך כך מדת האהבה הבאה מלמעלה שהיא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלפני אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ומשם ויהפוך ה' לך את הקללה לברכה שזדונות נעשו זכויות ממש.

The meaning: "loved you" (ahevcha) is a transitive form: that He is the one who draws into you the attribute of love that comes from above, which is the arousal from above (isarusa dile'eila) that precedes the arousal from below (isarusa dilesata). And from there [comes] "Havayah turned the curse into a blessing for you": that intentional sins become literally like merits.

11 וביאור ענין זה הוא כי הנה גדול כח בע"ת [בעלי תשובה] דמשכין ליה בחילא יתיר כו' והיינו ע"י בחי' ובכל מאדך למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת הן במס"נ [במסירות נפש] בפו"מ [בפועל ממש] כמעשה דר"א [דרכי אלעזר] ב"ד [בן דורדיא] כו'

And the explanation of this matter is that great is the power of baalei teshuvah (penitents), "who draw Him down with greater strength," etc. And this is through the level of "with all your might," beyond what his soul can bear: whether through self-sacrifice (mesirus nefesh) in actual fact, as in the episode of Rabbi Elazar ben Durdaya, etc.,

והן בבחי' ביטול אליו ית' וכלות הנפש בק"ש [בקריאת שמע] וכמ"ש אליך ה' נפשי אשא וגוי' ובחי' ובכל מדך הוא המתגלה בבע"ת [בבעלי תשובה] יותר מבצדיקים שבצדיקים היא בחי' ובכל נפשך כו'

or in the level of self-nullification (bittul) to Him, may He be blessed, and the expiry of the soul in the Shema, as it is written, "To You, Havayah, I lift up my soul," etc. And the level of "with all your might" is what is revealed in baalei teshuvah more than in the most righteous of the righteous, which is the level of "with all your soul," etc.

והיינו לפי שיתרון האור הוא הבא מתוך החשך דוקא שע"י הזדונות שישים אשם נפשו איך שבהכל בא כו' ונגעה בו עד הנפש.

This is because the advantage of light is that which comes out of the darkness specifically: through the intentional sins, when he holds his soul guilty, how he "came in vanity," etc., and it touches him to the soul.

אי לזאת יצעק אל ה' בצר לו מאד ותהי' [ותהיה] הצעקה גדולה לאלקים למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת וזהו ענין י"ה עם שמי שס"ה כו'

Therefore he will cry out to Havayah in his very great distress, and the cry will be great unto G-d, beyond what his soul can bear. And this is the matter of "Yah with Shemi (My Name) is 365," etc.:

שהל"ת [שהלא תעשה] הן בשם י"ה למעלה מבחי' עשה שהן בשם ו"ה וכמ"ש בארץ לא זרועה שבחי' לא הוא הנזרע כו'

for the prohibitions are in the Name Yah, above the level of the positive [commandments], which are in the Name vav-hei; and as it is written, "in a land not (lo) sown," that the level of lo ("not") is what is sown, etc.,

כמ"ש במ"א כי לפי ששם י"ה הוא למעלה משם ו"ה א"א בכח הנפש להמשיך משם בבחי' המשכה שהוא בקיום מ"ע [מצות עשה] רק בשמירת הל"ת [הלא תעשה]

as is explained elsewhere. For since the Name Yah is above the Name vav-hei, it is impossible, by the power of the soul, to draw down from there in the mode of drawing-down, which is through fulfilling the positive commandments; only through keeping the prohibitions,

שהוא ענין עקירת הרצון מן ההיפך ועיקרה זו שמן ההיפוך תגדל מאד עד שיבא ויגיע לבחי' וכלל מאדך למעלה מכדי שתוכל הנפש שאת.

which is the matter of uprooting the will from the opposite; and this uprooting, from the opposite, will grow very great, until he comes and reaches the level of "with all your might," beyond what the soul can bear.

12 והנה ע"ז נאמר ממעמקים קראתיך הוי' כי יש יו"ד עמקים שהם כנגד עשר בחינות הנפש ז' מדות וג'

שכליים והעומק שלהן הוא השרש שבכל בחי' שנק' עומקא דחשוכא

Now, about this it is said, "From the depths I have called You, Havayah." For there are ten depths, which correspond to the ten levels of the soul, seven emotive attributes (middos) and three intellectual ones, and their depth is the root in each level, which is called "the depth of darkness" (umka dechashucha):

דהיינו בחי' החשך שעדיין לא בא לידי גילוי בנפש שאין בו בחי' התלבשות בגוף ונפש הבהמית הוא

מהמדות עליונות הבאות מלמעלה שהן למעלה מכוחות המתגלות בנפש

that is, the level of the darkness that has not yet come into revelation in the soul, in which there is no aspect of being clothed in the body and the animal soul. It is from the supernal attributes that come from above, which are above the powers that are revealed in the soul.

רק ע"י בחי' ובכל מאדך מתגלה בחי' ממעמקים ומשם קראתיך הוי' להיות התחדשות בחי' הוי' בנפש

ולחיות בנפש הוי' זו של בחי' ממעמקים

Only through the level of "with all your might" is the level of "from the depths" revealed; and from there, "I have called You, Havayah": that there be a renewal of the level of Havayah in the soul, and that there be in the soul this Havayah of the level of "from the depths,"

שעדיין לא היתה בגילוי הנפש וע"ז ויהפוך ה' את הקללה לברכה שמשם נמשך מחילת וסליחת

העוונות וזרקתי עליכם מים טהורים כו' מחיתי כעב פשעיך כו'

which was not yet revealed in the soul. And through this, "Havayah turned the curse into a blessing": for from there is drawn the forgiveness and pardon of sins, "And I will sprinkle pure water upon you," etc.; "I have wiped away your transgressions like a thick cloud," etc.

ולכן אומרים בעשיית [בעשרת ימי תשובה] מזמור זה ממעמקים שבכל יום ממשך עומק א' עד שביוהכ"פ

[שביום הכפורים] לפני הוי' תטהרו לפני הוי' המתגלה בנפש שמשם נמשך להיות תטהרו:

Therefore, during the Ten Days of Teshuvah, we say this psalm, "From the depths"; for each day one draws down one depth, until on Yom Kippur: "Before Havayah you shall be purified," before the Havayah that is revealed in the soul, from which it is drawn down that "you shall be purified."

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/ki-seitzei/5/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok